

SEEING THE WORLD THROUGH NATURE

ΦΥΛΛΑ ΕΡΓΑΣΙΑΣ

ΕΝΟΤΗΤΑ 9:

ΠΩΣ ΤΑ ΠΟΥΛΙΑ
ΦΡΟΝΤΙΖΟΥΝ ΤΑ
ΜΙΚΡΑ ΤΟΥΣ

Κατεβάστε την εφαρμογή 'Meet the birds'

Για την ολοκλήρωση ορισμένων δραστηριοτήτων θα χρειαστείτε την εφαρμογή 'Meet the birds' για έξυπνα κινητά που αναπτύχθηκε στα πλαίσια του έργου. Μπορείτε να την κατεβάσετε από το App Store (για συσκευές iOS) ή από το Google Play (για συσκευές Android).

Co-funded by the
Erasmus+ Programme
of the European Union

Το έργο χρηματοδοτήθηκε με την υποστήριξη της Ευρωπαϊκής Επιτροπής. Το παρόν κείμενο αντικατοπτρίζει τις απόψεις μόνο του συγγραφέα και η Ευρωπαϊκή Επιτροπή και το Εθνικό Γραφείο Erasmus+ δεν μπορούν να θεωρηθούν υπεύθυνοι για οποιαδήποτε χρήση των πληροφοριών που περιέχονται σε αυτό.

Η αναπαραγωγή του παρόντος εγγράφου διέπεται από την άδεια Creative Commons Attribution-Noncommercial 4.0 International License, <https://creativecommons.org/licenses/by-nc/4.0/>

ΕΝΟΤΗΤΑ 9

ΠΩΣ ΤΑ ΠΟΥΛΙΑ ΦΡΟΝΤΙΖΟΥΝ ΤΑ ΜΙΚΡΑ ΤΟΥΣ

Πλαίσιο: Περιγράψτε στους μαθητές σας πώς μοιάζει κάθε φωλιά, περιγράψτε τα σχήματα των αυγών και πώς μοιάζουν διάφοροι νεοσσοί, ανάλογα με τα είδη, χρησιμοποιώντας εικόνες φωλιών διαφόρων πουλιών, αυγών και νεοσσών. Μπορείτε ακόμη να φέρετε στην τάξη μια παλιά φωλιά πουλιών, έτσι ώστε οι μαθητές να μπορέσουν να αντιληφθούν το μέγεθος, το σχήμα και την υφή της φωλιάς.

Δραστηριότητες	Πόσοι νεοσσοί είναι μέσα σε μια φωλιά; Πώς μεριμνούν οι γονείς πουλιά για τα μικρά τους;	Τι να κάνετε εάν βρείτε νεοσσό;
Επιτόπιες δραστηριότητες	Κατά τους εαρινούς περιπάτους στο πάρκο, σε δημοτικό κήπο ή δάσος, προσέχετε να δείτε πουλιά που κουβαλούν τροφή για τα μικρά τους. Σταθείτε λίγο ήσυχα, παρακολουθήστε την συμπεριφορά τους και ακούστε προσεχτικά τα τιτιβίσματά τους, ίσως δείτε πού είναι η φωλιά και ακούσετε τους νεοσσούς να παρακαλάνε για τροφή. Ακούστε προσεχτικά τα ψιλούτσικα τιτιβίσματά των νεοσσών. ΜΗΝ ΚΟΙΤΑΞΕΤΕ ΠΟΤΕ ΜΕΣΑ ΣΤΗ ΦΩΛΙΑ! ΑΠΑΓΟΡΕΥΕΤΑΙ ΔΙΑ ΝΟΜΟΥ ΝΑ ΕΝΟΧΛΗΣΕΤΕ ΠΟΥΛΙΑ ΠΟΥ ΦΩΛΙΑΖΟΥΝ. Μπορείτε να χρησιμοποιήσετε το φύλλο παρατηρήσεων για να πάρετε σημειώσεις. (Δ9/Α/1)	Μια επίσκεψη με την τάξη (Δ9/Β/1) σε κέντρο αποκατάστασης άγριας ζωής θα δώσει στα παιδιά την ευκαιρία να αναπτύξουν κατάλληλες στάσεις απέναντι σε άγρια ζώα και να τα βοηθήσουν. Μπορείτε επίσης να προγραμματίσετε εξόρμηση σε ένα κτηνιατρείο ή σε ζωολογικό κήπο (στο εκπαιδευτικό του τμήμα).
Παρατηρήσεις και πειράματα σε κλειστό χώρο		Ετοιμαστείτε για εξόρμηση σε κέντρο αποκατάστασης άγριας ζωής και πάρτε συνέντευξη (Δ9/Β/2): Βρείτε ποιο είναι το πεδίο δραστηριοτήτων του εγγύτερου σε σας κέντρου αποκατάστασης από την ιστοσελίδα του. Ετοιμάστε μια λίστα με ερωτήσεις που θα θέλατε να κάνετε στο προσωπικό του κέντρου. Επιλέξτε πέντε μαθητές δημοσιογράφους από την ομάδα που θα προετοιμαστεί για να συνομιλήσει με το προσωπικό του κέντρου. Αφού επιστρέψετε από την εξόρμηση, συζητήστε τις διαδικασίες (Δ9/Β/3) – τους κανόνες για το τι θα κάνετε εάν βρείτε νεοσσό που έπεσε από τη φωλιά του. Αναλύστε το, βάσει των γνώσεων και των απόψεών σας. Μπορείτε ακόμη να χρησιμοποιήσετε τη διαδικασία που είναι διαθέσιμη στην ιστοσελίδα Spring Alive (www.springalive.net)
Εικαστικές ασκήσεις		Ετοιμάστε αφίσες με πληροφορίες ή προφορικές οδηγίες, εξηγώντας τι θα πρέπει να κάνει κάποιος εάν βρει νεοσσό που έπεσε από τη φωλιά του και συζητήστε το με άλλους μαθητές και διδάσκοντες στο σχολείο.
Γλωσσικές ασκήσεις		Διατυπώστε ερωτήσεις για τη συνέντευξη. Συντάξτε / επεξεργαστείτε κείμενα για την αφίσα ή/και προφορικές οδηγίες.

Κάρτα παρατήρησης: νεοσσοί που ταΐζονται από τους γονείς τους

Οδηγίες στους διδάσκοντες: Πηγαίνετε περίπατο με τους μαθητές σε κάποιο τοπικό πάρκο ή σε κάποιο εξωτερικό χώρο. Παρατηρήστε τα είδη που βρίσκονται εκεί και αφουγκραστείτε για να δείτε αν μπορείτε να ακούσετε κάποιο κελάηδημα. Συζητήστε για τον τρόπο που τα πουλιά ταΐζουν τα μικρά τους. Μπορείτε να προβάλετε ένα βίντεο στους μαθητές για νεοσσούς που ταΐζονται και να περιγράψετε το περιεχόμενό του σε όσους έχουν περιορισμένη όραση. Για τους μαθητές με περιορισμένη όραση, μπορείτε να θέτετε τις ερωτήσεις μεγαλοφώνως και να σημειώνετε τις απαντήσεις.

Αυτά που θα χρειαστείτε είναι:

- καρτέλες παρατήρησης

Ασκήσεις και ερωτήσεις:

- 1 Προσπαθήστε να ακούσετε ήχους από πουλιά. Μπορείτε να ακούσετε καθόλου δυνατά και παρατεταμένα τιτιβίσματα;
- 2 Αυτοί οι ήχοι ακούγονται σαν να ήταν μεγάλων ή μικρών πουλιών;
- 3 Μπορείτε να ακούσετε καθόλου τιτιβίσματα από νεοσσούς;
- 4 Εάν ναι, προδίδουν ανυπομονησία ή καρτερικότητα;
- 5 Τα τιτιβίσματα σταμάτησαν όταν πλησιάσατε;
- 6 Ακούσατε ποτέ ξανά αυτούς τους ήχους;

Περιγραφή σιτιστικής συμπεριφοράς:

Όταν εκκολαφθούν τα αυγά, τα πουλιά γονείς είναι εξαιρετικά απασχολημένοι να ταΐζουν και να εκτρέφουν τα μικρά τους. Κάθε φορά που καταφέρνουν να βρουν τροφή για τα μικρά τους, τα πουλιά πετούν πίσω στη φωλιά πολλές φορές καθημερινά για να πάρουν τροφή στους νεοσσούς. Ανάλογα με το είδος πουλιών, αυτή η τροφή μπορεί να είναι μικροσκοπικά έντομα ή μικρές κάμπιες που κρατά ο γονιός σφικτά στο ράμφος του ή ακόμη και μια μικρή μπάλα από πολλά έντομα, τα οποία προσωρινά αποθηκεύονται στο στόμα/πρόλοβο του γονιού.

Οι νεοσσοί βρίσκονται στη φωλιά, πάντοτε σε εγρήγορση, περιμένοντας καρτερικά το επόμενο γεύμα τους. Μόλις δουν ένα από τους γονείς τους να πλησιάζει τη φωλιά, τα μικρά ξεκινούν να τιτιβίζουν με όλη τους τη δύναμη, παρακαλώντας τους γονείς τους να τους δώσουν να φάνε. Το στόμα τους είναι διάπλατα ανοιχτό όσο τιτιβίζουν και κτυπούν τις φτερούγες τους γρήγορα για να τραβήξουν την προσοχή των γονιών τους. Ο γονιός πλησιάζει ένα από τα μικρά, βάζει το ράμφος του στο ανοιχτό στόμα του μικρού και ρίχνει την τροφή. Έπειτα αναχωρεί αμέσως από τη φωλιά για να πάει να βρει το επόμενο γεύμα. Ανάλογα με το είδος των πουλιών, η σίτιση των μικρών μπορεί να γίνει και χωρίς να προσγειωθεί ο γονιός στη φωλιά, αλλά ενώ υπερίπταται της φωλιάς. Ο γονιός αναχωρεί από τη φωλιά για να πάει να αναζητήσει και άλλη τροφή. Αυτή η διαδικασία επαναλαμβάνεται αρκετές φορές καθημερινά, καθώς οι νεοσσοί χρειάζονται πολλή τροφή για να μεγαλώσουν.

Προγραμματισμός εξόρμησης σε κέντρο αποκατάστασης άγριας ζωής

Οδηγίες για τους διδάσκοντες: Εάν αυτή η δραστηριότητα διεξαχθεί στο μάθημα, να θυμάστε να εφοδιάσετε τους μαθητές με βοηθητική τεχνολογία φιλική προς την πληροφορική, για όσους έχουν περιορισμένη όραση, όπως λογισμικό μεγέθυνσης ή ανάγνωσης επί της οθόνης. Εναλλακτικά, αυτό μπορεί να δοθεί στους μαθητές ως κατ' οίκον εργασία, έτσι ώστε να μπορούν να ολοκληρώσουν την άσκηση όποτε θέλουν και χρησιμοποιώντας τον δικό τους τεχνικό εξοπλισμό και να φέρουν έπειτα τις απαντήσεις τους στην τάξη. Για να μην υπερφορτώνετε τους νεαρούς μαθητές, μπορείτε να δώσετε συγκεκριμένα θέματα σε συγκεκριμένα άτομα.

Τι θα χρειαστείτε:

- Υπολογιστή με διαδικτυακή σύνδεση
- Πράγματα που έχετε συγκεντρώσει για να πάρετε στο κέντρο αποκατάστασης (εφημερίδες, τροφή, κλπ)

Ασκήσεις και ερωτήσεις:

- 1 Ποιος είναι ο λόγος της επίσκεψής σας;
- 2 Πού βρίσκεται το εγγύτερο κέντρο αποκατάστασης άγριας ζωής;
- 3 Πότε μπορούμε να επισκεφτούμε το κέντρο αποκατάστασης άγριας ζωής;
- 4 Πώς μπορούμε να πάμε στο κέντρο αποκατάστασης άγριας ζωής;
- 5 Τι θα πρέπει να πάρουμε μαζί μας;
- 6 Πώς μπορούμε να πακετάρουμε τα πράγματα που έχουμε συγκεντρώσει;
- 7 Χρειαζόμαστε βοήθεια; Εάν ναι, από ποιον μπορούμε να ζητήσουμε βοήθεια;

Συνέντευξη με προσωπικό του κέντρου αποκατάστασης άγριας ζωής

Οδηγίες για τους διδάσκοντες: Μπορείτε να αναθέσετε την άσκηση προετοιμασίας των ερωτήσεων που θα θέσουν κατά τη συνέντευξη ως κατ' οίκον εργασία και στη συνέχεια να συζητήσετε αυτές τις ερωτήσεις στην τάξη. Συνιστάται να εφοδιάσετε τους μαθητές με συσκευές ηχογράφησης, επειδή θα τους διευκολύνουν να σημειώνουν τις απαντήσεις. Βεβαιωθείτε ότι οι μαθητές μπορούν να λειτουργήσουν τις συσκευές και γνωρίζουν τι να κάνουν εάν η συσκευή δεν δουλεύει όπως αναμενόταν.

Όσα αποφασίζετε να ετοιμάσετε για την συνέντευξη:

- Τι θέλουμε να μάθουμε;
- Ποιες ερωτήσεις θα θέσουμε για να μάθουμε αυτά που θέλουμε;
- Ποιος θα μάς εκπροσωπήσει κατά τη διάρκεια της συνομιλίας;

ΤΙ ΝΑ ΚΑΝΟΥΜΕ ΕΑΝ ΒΡΟΥΜΕ ΕΝΑ ΝΕΟΣΣΟ ΠΟΥ ΕΠΕΣΕ ΑΠΟ ΤΗ ΦΩΛΙΑ ΤΟΥ

Οδηγίες για τους διδάσκοντες: Παρατίθεται πιο κάτω μια λίστα πιθανών ενεργειών στις οποίες θα μπορούσε κάποιος να προβεί, εάν βρει νεοσσό έξω από τη φωλιά του. Ζητήστε από τους μαθητές να επιλέξουν τα καταλληλότερα βήματα από αυτή τη λίστα και στη συνέχεια συζητήστε.

Εναλλακτικά, θέστε αυτές τις ενέργειες/βήματα ενώπιον των μαθημάτων υπό μορφή ερωτήσεων και περιμένετε να σας δώσουν αυθόρμητες απαντήσεις. Εάν συγκεντρώσετε επαρκή αριθμό υποθέσεων, συνοψίστε τη συζήτηση, δίνοντας εφαρμόσιμες λύσεις.

Πιθανές ενέργειες:

- 1 Δεν κάνουμε απολύτως τίποτε και αφήνουμε τη φύση να ακολουθήσει την πορεία της.
- 2 Μαζεύουμε το πουλί και το παίρνουμε στο σπίτι μας για να το φροντίσουμε.
- 3 Προσπαθούμε να το ταΐσουμε με ό,τι μπορούσαμε να βρούμε στην περιοχή και στη συνέχεια το βάζουμε πίσω στη φωλιά.
- 4 Κοιτάζουμε να δούμε εάν το πουλί έχει φτέρωμα ή όχι.
- 5 Εάν το πουλί έχει σε όλο του το σώμα φτέρωμα, τότε δεν κάνουμε τίποτε και το αφήνουμε μόνο.
- 6 Εάν το πουλί δεν έχει καθόλου φτέρωμα, προσπαθούμε να βρούμε τη φωλιά και το τοποθετούμε πίσω σε αυτή.
- 7 Όταν τοποθετήσουμε το πουλί πίσω στη φωλιά του, περιμένουμε κάπου κοντά για να δούμε κατά πόσο οι γονείς του επιστρέφουν στη φωλιά.
- 8 Πάμε εκεί καθημερινά για να ελέγξουμε ότι ο νεοσσός δεν έχει πέσει εκ νέου από τη φωλιά.
- 9 Εάν δεν μπορούμε να βρούμε τη φωλιά, παίρνουμε τον νεοσσό στο σπίτι μας για να τον φροντίσουμε.
- 10 Εάν δεν μπορούμε να βρούμε τη φωλιά, καλούμε το κέντρο αποκατάστασης άγριας ζωής να έρθουν να μαζέψουν το πουλί και να το φροντίσουν.

(CK)

(CK)

Το παρόν εκπαιδευτικό υλικό ετοιμάστηκε στα πλαίσια του έργου “Seeing the World Through Nature”. Βασίστηκε στο υλικό που παράχθηκε στα πλαίσια του έργου “Empowering Teachers and Pupils for a Better Life Through Nature”, το οποίο τροποποιήθηκε για να είναι κατάλληλο για παιδιά με οπτικές αναπηρίες, με σκοπό την επαφή τους με τον φυσικό κόσμο και τον κόσμο των πουλιών. Στο έργο συμμετείχαν μη κυβερνητικοί-μη κερδοσκοπικοί οργανισμοί που εργάζονται για την προστασία των πουλιών και είναι μέλη του BirdLife International, της παγκόσμιας ομπρέλας οργανώσεων για τη διατήρηση της φύσης. Το BirdLife Πολωνίας (OTOP) ήταν ο συντονιστής του προγράμματος ‘Seeing the World Through Nature’, στο οποίο συμμετείχαν επίσης το BirdWatch Ireland, το BirdLife Malta και το BirdLife Cyprus. Η Πολωνική Ένωση Τυφλών (PAB) ήταν ο εταίρος με τον οποίο συνεργάστηκαν οι πιο πάνω οργανισμοί για την προσαρμογή του εκπαιδευτικού υλικού στις ανάγκες των παιδιών με οπτική αναπηρία. Το πρόγραμμα χρηματοδοτήθηκε από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή, μέσω του χρηματοδοτικού προγράμματος Erasmus+.

ΣΥΓΓΡΑΦΕΙΣ:

ΤΑ ΚΕΙΜΕΝΑ ΕΤΟΙΜΑΣΤΗΚΑΝ ΣΤΑ ΠΛΑΙΣΙΑ ΤΟΥ ΕΡΓΟΥ, “EMPOWERING TEACHERS AND PUPILS FOR A BETTER LIFE THROUGH NATURE”:

Iwona Majcher
Katarzyna Rosińska
Ryta Suska-Wróbel

ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΣ ΕΞΩΦΥΛΛΟΥ:
Wiktor Tabak

ΕΙΚΟΝΟΓΡΑΦΗΣΕΙΣ:
Juan Varela (JV)
Marek Kołodziejczyk (MK)

ΦΩΤΟΓΡΑΦΙΕΣ:
Bogdan Moczarski (BM)
Cezary Korkosz (CK)
Iwona Majcher (IM)
Jadwiga Moczarska (JM)
Karolina Kalinowska (KK)
Łukasz Zdyb (ŁZ)
Natalia Kann (NK)
Pixabay (px)

Το BirdLife Cyprus ιδρύθηκε το 2003 και είναι ο πιο δραστήριος μη-κυβερνητικός, μη-κερδοσκοπικός οργανισμός για την προστασία της φύσης στην Κύπρο. Με γνώμονά μας την επιστήμη, εργαζόμαστε για την προστασία των πουλιών, των βιοτόπων τους και της ευρύτερης βιοποικιλότητας στην Κύπρο, μέσω δράσεων παρακολούθησης, προάσπισης, εκπαίδευσης και εκστρατειών ευαισθητοποίησης και ενημέρωσης. Περισσότερες πληροφορίες: www.birdlifecyprus.org

